

legnagyobb részükben az új szellemet jelentő deákegység hívei, amikor a szervezetlen deákság legjobbjai is mind – megint bízva – érte dolgoznak. A deákságnak megvan a terve, melynek gerincét már részleteiben is kidolgozta, s még júniusban kidolgozza minden ízének részleteit, s az illetékesek elé tárja. A magyar deákság a Magyar Ifjúsági Nagybizottságon keresztül behelyezte az értékmérő végtelen mérleg serpenyőjébe a gondolatát és az akaratát kérés formájában. Most az ország élenállói helyezik majd bele a gondolatukat és akaratukat a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumon keresztül, rendelet formájában. Adja Isten, hogy a magyar vezetők és vezetettek ezúttal egy serpenyőbe vessék a súlyukat!

Szegedi Híd (1942) június 7–9. oldal

565. Az ifjúságról és az E.Ö.M. férfítáborokról

A munkatáborok szükségességét vitatni, kárhóztatni ma már józan ésszel nem lehet. A munkaszolgálat: országépítés!

Kötelezővé tételét nemzetgazdasági és nemzetevelési célok egyenlő dinamikával sürgetik. E téren a nemzetgazdasági feladatok a következők: új utak építése, szikesek javítása, vizenyős területek termőfölddé alakítása, csatornák, árkok készítése, repülőterek tisztogatása, létesítése, levante lőterek létesítése, gátak, töltések erősítése, a telepítés előkészítése. Az egyén gyenge ilyen költséges és nagyarányú munkák elvégzésére. Ez közkötelesség az egyetemes nemzeti fejlődés érdekében.

„A múlt kiesett hatalmunkból, de a jövőnk urai vagyunk” – kiáltja felénk a legnagyobb magyar. Igen, urai vagyunk és urai lehetünk. Ha az ifjúságunkat az egyetemen szerzett szellemi, a vér és a környezet hatása alatt kialakuló erkölcsi tudatában olyan iránytűvel szereljük fel, melynek neve tiszta lelkiismeret, iránya pedig a centrifugális nézeteket megfordító, összpontosító mély magyarságismeret.

Ennek a célnak az eléréséhez igyekszik az E.Ö.M. segédkezet nyújtani. Az E.Ö.M. jelenlegi szervezete: Az E.Ö.M. élén vitéz nemes Szinay Béla ny. áll. altábornagy áll főparancsnoki minőségben. Támogató szerv: az Értelmiségi Munkanélküliek kormánybiztosa, dr. Kultár István min. osztályfőnök. A tábornok költségvetése a kultuszminisztérium tárcájának keretében készül, így legfőbb hatósága a m. kir. kultuszminiszter.

A Főparancsnokságon az egyes osztályokat az I. és II. segédtsízt, a fegyvelmügyi előadó (magasrangú tisztek), valamint férfi személyi ügyi és női személyi ügyi főelőadó és műszaki főelőadó vezetik. A férfi munkatáborok vezetőit Tihanyban 70 napig tartó tanfolyamon képezik ki a Főparancsnokság beosztott előadói, vándorelőadók, elsősorban pedig a tanfolyam vezető tisztjei, jelenleg Trunkó Aladár ny. vezérkari ezredes, vitéz Setéht Vince ny. gyalogsági ezredes és Zerdahelyi Sándor ny. utászezredes.

A tanfolyam hallgatói E.Ö.M. szolgálatot már teljesített ifjak lehetnek, akik a tanfolyam végén rangsorozásuknak megfelelően 6 tábor élére állítanak. A tábor ura a tábornokparancsnok, helyettese az építésvezető I. szkp. A gazdasági ügyeket a gazdasági vezető intézi, a felszerelési ügyeket a II. szkp. szertáros. Egy tanfolyamon kiképzett rajparancsnok a szolgálatvezető. Ő osztja be a tábor tagjait naposi, ügyeletesi, készségi szolgálatra.

A tábor – rajtuk kívül – 72 msz.-ből áll, akiket önkéntes jelentkezésük után a Főparancsnokság oszt szét. Ebben az évben Tihanyban, Kecskeméten, Érden, Losoncon, Rimaszombaton és Bonchidán szervezik meg a férfi táborokat, ahol feltöltő, csatornázó, töltésépítő és vízelvezető munkatáborokat fognak végezni.

A táborokat a szokásos főparancsnoki szemlén túl gyakorta felkeresi a táborparancsnok, aki a vezetőképző tanfolyam vezető tisztjei közül kerül ki. Egy táborparancsnok 2-4 táborra ügyel.

A táborok élete

Reggel 5 órakor harsog a kürt, és a napostiszt vezetése alatt pár pillanat múlva már folyik a testedző reggeli torna. Nagyszerű látvány 70 magyar legény ritmikus mozgása a hajnali fényben. 10 percnyi gyakorlatozás után a fiúk mosakodáshoz, tisztálkodáshoz fognak, s magukat épp úgy mint a táborkörletet (barakkok, melléképületek stb.) katonás rendbe hozzák.

6 órakor reggeli (kávé, tej, köménymagos leves), negyed 7 órakor zászló felvonás és reggeli ima, utána felszerelés átvétele és kivonulás a munkahelyre. A zsemleszínű zsávolyruhában elvonuló, nótázó század büszkén halad a munkahely felé. Feszülnek az izmok, omlik a göröngy, működik az ásó, csattog a csákány, és fél 10-kor már farkasétvággal várja a második reggelit a munkaszolgálatos, amit a bajtárszakács segítségével talicskán hoz a készség valamelyik tagja. Most lekváros, mézes, vagy vajaskenyeret kapnak. 10 órakor újra kezdődik a munka, és 13 óráig tart. Bevonulás szerszámtisztítás, mosakodás s már zúg is a napos hangja: kihallgatáshoz sorakozó!

Mint a katonánál, itt is a kihallgatáson történik a szolgálat átadása, átvétele, kérelmek meghallgatása. Olykor kihallgatásara rendelt is jelentkezik a táborparancsnok előtt, aki a vétségnek megfelelően fenyítést szabhat ki. 14 órakor ebéd, 15 órától 17 óráig pihenő, 17 órakor kezdődik a honvédelmi kiképzés, 18 órakor előadás. A kötelező előadások címei: A bajtársi szellem, Korszerű honvédelmi kérdések, Kémvédelem, Lég- és gázvédelem, Ipari sztrájk és szabotázs, Tereptan és térképolvasás, A magyar katonaeszmény szolgálata. Ezeket a parancsnokság tagjai tartják. Jönnek vándorelőadók is: fiatal egyetemi tanárok, tanársegédek, országgyűlési képviselők, akik a következő témákról beszélnek: A közigazgatás és az ember, Magyar gazdasági érdekképviseletek, Gazdaság, munka- és pénzpolitika, Nemzetszervezés, Nemzetiségi kérdés, A magyar öntudat, A korszerű magyar.

Minden előadást vita követ, mely az előadás után kezdődik, a tábortúznél folytatódik, és rendszerint másnapra is átnyúlik. Hetenként egyszer-kétszer van zárt, a táborozás ideje alatt legalább kettő nyílt (a közösség bevonásával) tábortűz. Egyébként a munkaszolgálatos kimenőt kap, a negyed tíz órakor megtartott másnapra szóló parancskiadás és a fél 20 órakor elkövetkező vacsora után. Tehát fél nyolc, háromnegyed nyolc órától kimenője van 22 óráig. 22 órakor zeng a kürt, takarodó. Lepihen a tábor, hogy másnap ismét teljes lendülettel végezhesse a műszaki munkát, frissen a honvédelmi gyakorlatokat és a szellemi önnevelést.

Péntek kubikos nap. Ekkor 9 óra tartamú műszaki munka, s a hideg ebédet (szalonna, kenyér, stb.) a munkahelyen fogyasztja el a század. Péntek este kimenő nincs. Vasárnap eltávozást kaphat a munkaszolgálatos, indokolt esetben (halál, vizsga, sorozás) pedig szabadságot is. Egyébként az öt hetet a táborban kell tölteni, az E.Ö.M. fegyelmi és szervezeti szabályzatának megfelelően.

Tanulságok

Fentiekből kitűnően az E.Ö.M. tábor élményiskola, amelynek áldásai és férfias megpróbáltatásai, kedves epizódjai és komoly órái hasznosan szolgálják a fent említett célokat, egyeneslelkű, Istenben és önmagában bízó, munkában edzett, fáradhatatlan, készséges és fegyelmezett ifjú nemzedék kitermelése nem illúzió! Természetes, hogy ez csak az általánosan kötelező munkaszolgálatban érhető el, az E.Ö.M.-ben csak megközelíthető, hiszen a magyar egyetemi és főiskolai hallgatók, a katonai szolgálatot még nem teljesített tanítók és érettségizett ifjak ezrei közül csupán 24-32 vezető és 72x12, összesen kb. 980-900 ifjú vehet részt maximum a mai költségvetési keret miatt egy nyáron az önkéntes munkatáborokban.

Sok-sok ezer ifjú távol marad. Nem mind lustaságból, hanem sok kényszerűségből is, hiszen hiába végtelen a tér, amely munkára hív, pénzügyi okok megátolják egyelőre ezek bekapcsolását. Pedig, akik voltunk már munkatáborban tudjuk, hogy milyen nagyszerű, amikor egy kibontakozó vitában megszólal a kolozsvári tanító és a szegedi bölcsész, a pécsi orvostanhallgató és a mezőkövesdi matyó jogász, Ungvár fia és a szombathelyi diák.

Az ország minden részéről hozott sokszínű tudás villan, s más-más dialektussal csengnek fel az érvek, és a nagy szellemi versengésben új, egyetemes nézőpontú kultúra és nemes veretű magyar öntudat csiszolódik időtállóvá, tűzpróbássá. Nagy pillanat az is, amikor a falu (város) és az egyetemi munka együtt énekel, és a családból kiemelt munkaszolgálatos kedvet kap a környék tanulmányozásához, a nép az értelmiségiek eme csoportjának bensőségesebb megismeréséhez.

Munkaszolgálatos tanul és tanít

Terverszerűen és módszeresen folyik a kedélynevelés, a lélekformálás, a korszerű magyarságtudat felszítése, hogy ha majd az egykori munkaszolgálatos a modern nemzeti célkitűzések önálló munkása lesz, akkor is kellő tapintattal és eréllyel működjék őrhelyén, vezércsillaga pedig az E.Ö.M. táborban megtapasztalt baj-

társi szeretet és magyar öntudat legyen! Gyakran elhangzik, hogy a vezetőképző tanfolyamon kioktatott táborparancsnoki kar nem mindenben felelhet meg tökéletesen a feladatainak. A tanfolyamot ugyanis olyan időben kénytelenek rendezni a Főparancsnokság, amikor az egyetemi és a főiskolai hallgatók közül a legjobbak alapvizsgákra, szakvizsgákra, vagy kollokviumokra készülnek, s nem mehetnek el ösztöndíjak, szorgalmi jegyek stb. miatt a tanfolyam és az E.Ö.M.-ben való ideiglenes táborvezetésért kevesen voltunk hajlandók egy évet áldozni az országépítés jelenlegi és további szolgálatára. Világos tehát, hogy állandó parancsnoki kart kell összeválogatni, akik nemcsak érettségit tettek, hanem „érettek” minden vonatkozásban, amelyet a táborvezetés felelősségteljes szerepe követel. Természetesen ehhez áldozatos lélek és széleskörű tudás szükséges, de látjuk, hogy vannak hála Istennek olyanok, akik ezt élethivatás szerűen el tudják majd látni.

Az eddigi eredményeket azonban eltagadni, vagy elferdíteni azonban botorság, tudatlanság vagy léhaság, s tudjuk, hogy az E.Ö.M.-ről öntelt fölényvel főleg azok szoktak szónokolni, akik vagy nem vettek részt soha E.Ö.M. táborban, vagy ha ott voltak, kísérletet sem tettek ideálisabb táborélet kialakítására.

Ez az igazság! Értéke sok irányban van és még jelentősebb lehet.

Hogyan? Ifjúsági szervezeteink állandó fejlődéséve közben (leventék, cserkészek, bajtársi mozgalmak) az E.Ö.M. sem maradhat mai keretei között, hanem ki kell szélesednie, és a magyar értelmiségi ifjúság ezreit összetömörítve vinni mindnyájunkat az Egyetemes Magyar Nemzeti Munkaszolgálat óriási országépítő munkája felé...

Sóvágó Gábor

Szegedi Híd (1942) június 12–13. oldal

566. Numerus nullus iudeorum a szegedi egyetemen

A Horthy Miklós Tudományegyetem Tanácsa és Rektora felszólította a karokat, hogy a jövő évtől fogva ne vegyenek fel zsidó származásúakat. A szerzett jogúak ne kaphassanak semmilyen kedvezményt!

Az egyetemi ifjúság vívta ki Szegeden a numerus nullust, amelyet a hamis újságcikkek és a nyomukban érkező glosszák és vezércikkek zsidóbarátnak próbáltak az ez előtti években feltüntetni. A harmad- és negyedéves orvostanhallgatók indították meg két héttel a húsvéti szünidő előtt az egyetem teljes zsidótlanítását célzó mozgolódást.

Diákságunk zsidóellenes hangulatát az fokozta a végsőkéig, hogy az orvoskarra felvettek év közben 3, a néhai jugoszláv egyeteméről menekült zsidót. Amint ennek híre ment, az elkeseredés először egy alaktalan tüntetésben robbant ki. Percek múlva megjelent ott Kogutowicz Károly rector magnificus, és felszólította a nyugtalan diáknépet, hogy állítson ki magából érthető diákküldöttséget. Öten előléptek, és ők fogalmazták meg – a déli egy órától délután öt óráig tartó határidőig